

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primus Siue Vis Et Virtus Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XVII. Alias gaudendi causas habere filios huius sæculi, alias filios Dei, exemplo Moysis, & Daudis, & Apostolorum ostenditur: unde teria exemplorum vtilitas elucet: qua est consolatio in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

Vrucas qui delicatè & timidè tangunt, vruntur: ac qui animosè eas contrectant, confricantque, aculeos inclinant, minusque aut nihil doloris perferunt. Non satis est igitur, exemplo Martyrum velle pati, nisi ipsam acerbiter malorum in voluptate computemus.

Tepidi, ignavi, formidolosi ad hæc bella non sunt idonei: ardentis, alacres, generosos nos esse oportet. Qua de causa docet Aristoteles, & post eum Gellius, fistulis, tympanis, & tubis milites ad præliandum excitari. Age, fistulas etiam quæramus, quibus canamus saltaturis; aut tympana tubasque pugnaturis: nimirum Prophetas, & Apostolos, & Martyres, & Doctores, quorum bellico cantu, velut classico, Mars noster accendatur. Optimum magistrum habemus in Moÿse, qui populo nolente *bibere aquas de Mara, eò quòd essent amara, clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum: quod eum misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt.* Sic homines sumus, amara nauseamus, aut certè in ipsis amarioribus rebus dulcedinem quærimus, nempe ad beatitudinem nati, errore quodam, ubique cupimus delectari. Ergo ut etiam hîc se imbecillitati nostræ accommodet Deus, in ipsis aduersis nostris gaudium ponit, mala nostra temperans, & desideria nostra allectans. Quo autem pacto id fieri possit, ut de malis, immò in malis nostris gaudeamus, Moÿsis, & Dauidis, & Apostolorum, & aliorum heroum exemplis ostendemus.

CAPVT XVII.

Alias gaudendi causas habere filios huius sæculi, alias filios Dei, exemplo Moÿsis, & Dauidis, & Apostolorum ostenditur: unde tertia Exemplorum utilitas elucet: quæ est, consolatio in tribulatione.

VOD rex Assuerus fecit, cum iussisset sibi afferri historias & annales priorum temporum, ut bene maleque gesta examinaret; id, in re pecuniaria, videmus mercatores, cum sæpe aliàs, tum maximè in fine anni facere, ut diaria sua, & libros rationum, tabulasque accepti & expensi diligenter inspiciant relegantque; & cum quidem annum, quo plus accepisse

VI.

Iudic. 7. Aristot. in Probl. A. Gell. lib. 12. No. cap. 12.

Exod. 15. 23.

I.

Esther. 6. 1.

pisse se, quàm expendisse deprehendunt, felicem iudicant. Mathematicos quoque nouimus, seu fastorum conditores, ad singulos dies anni, variationem tempestatum annotare, ut experimentum capiant, sub quo posita stellarum pluuia cadant; sub quo niues & grandines sub quo sol purus fulgeat. Eum proinde annum serenum nominant, in quo plures dies fuere sereniore. Thracia gens olim vnumquemque anni, & vitæ diem, missis totidem in urnam, aut, ut apud Scythas, in pharetram, calculis signabant: quem arbitrabantur prosperum abiisse, candido calculo (sicut alij cretâ) quem egregiè felicem, vnione; contrâ quem inauspicatû, nigro lapillo (sicut carbone alij) notabant, ac *supremo die, ait Plinius, separatos dinumerabant; atq; ita de vnoquoque pronuntiabant.* Porro prosperos dies Cressaque notâ dignoscerebant, quibus opimâ prædâ potiti; vel suauiter epulati; vel nouis honoribus aucti fuissent. Si quando ipsi spoliati essent, aut famem, infamiamque passi, nigrum eum diem vocabant, & tristè notâ insigniendum.

Perfius Satyr. 5.

Liv. lib. 4. ab V C.

II.

D Athanasio ad Marcellin.

Simile quid, sed prorsus dissimili iudicio sententiaque, legimus fecisse Mosen, & qui eum imitatus est, Dauidem. Nam D. Athanasius Marcellino scribit, si scire velit, quomodo orauerit Moses, qualiumq; annorum & dierum computatione lætatus sit, habere eum Psalmum octogesimum nonum Dauidis, qui *oratio Moysis hominis Dei* vel idcirco inseribitur, ut plerique interpretes docent, quòd vigeret fama, Mosem, ea, quæ in illo psalmo describuntur, orare consueuisse; vel quòd id reuelatum, fuerit Dauidi à Spiritu sancto, qui tanti hanc Moysis orationem faciebat, ut docet Arnobius. Moyses autem optimus populi præceptor, illum ad eò efflictim amoris studioque rerum terrenarum & prosperitati inhiare animaduertens, eiusmodi oratione contendeat à Deo impetrare, ut populum ab ea vanitate traduceret ad solidum amorem bonorum æternorum. Quod & Dauid, velut parodia aliqua, est imitatus. Hinc cum *annales priorum temporum* reuolueret, & quasi in calendario quodam, præteritos dies & annos ad calculum reuocaret; non ille de acceptis, more mercatorum, sed de expensis; non de forensis, ritu Mathematicorum, sed de pluujs diebus; non denique Scytharum instar, aut exemplo

Cap. XVIII. Etiam gentiles ob res aduersas latatos, & quā ob causam? 65
 exemplo gentium barbararum, de candidis, sed de nigris calculis
 tempora gaudiaque sua computauit.

Hinc non dixit; *Latati sumus pro diebus, quibus nos exaltasti; annis, quibus vidimus bona*; sed, verso stilo, dixit: *Latati sumus, pro diebus, quibus nos humiliasti; annis, quibus vidimus mala*. Mirabilis latandi causa, & supra omnem consuetudinem humanam! Ac ne temerè, vel præter morem ei excidisse videatur, sapius eam repetit. De multis locis sufficiat ille, qui profanis Philosophis utiq; Paradoxus videri posset, *Secundum multitudinē, ait dolorum meorum in corde meo, consolationes tua latificauerunt animam meam*. Affonat S. Paulus: *Sicut abundant passionis Christi in nobis, ita & per Christum abundat consolatio nostra*. Subscribit & Iacobus dicens: *Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis*. Ergo diem, quem secundum carnem sapientes atro calculo infamarent, Deum amantes, inter candidos, & latitiā dignos, censuerunt. Atque hæc est tertia exemplorum utilitas, quod nos in tribulatione solentur; dum ostendunt, sanctos in ea, etiam gaudendi causas inuenisse.

III.
 Psal. 89. 15.

Psal. 93. 19.

2. Cor. 2. 5.

Iacob, 1. 2.

CAPVT XVIII.

Cur etiam Ethnici, alijq; homines de diebus, annisq; malorum feracibus fuerint latati?

Vin etiam gentiles subinde de exactis acerbis laboribus fructum aliquem gaudij retulerunt. Hinc illa Cicero- nis: *Iucunda laborum, malorumq; præteritorum memoria*: Item, *iucundiores facit libertatem seruitutis recordatio*: Gaudemus enim nos esse liberatos, & bona meliùs æstimamus, experti mala. Quin & ipsa præsens securitas hinc magis delectat, eodem Tullio teste, qui ait: *Habet præteriti doloris secura recordatio delectationem*. Ad stipulatur summo Oratori summus Poëta: *Forsan & hac olim meminisse iuuabit*; & alter: *Quod fuit durum pati, meminisse dulce est*. Eam ob causam pericula præterita, vel arumnas penitus absolutas qui enasit, ut referat, recenseatque, gratissimè prouocatur. Et in prouerbio est: *Iucundi acti labores*. Idcirco gaudent vertice raso garrula securi narrare pericula nauta: Milites autem vulnera enumerant, proelia jactant.

I.

Cic. lib 2 de
 finib. Idem
 Philipp. 3.

Virgil. 4.
 Æneid. Se-
 nec in Her.
 furente A&
 3. Macrob.
 lib. 7. c. 2.

I

Ips